

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата філологічних наук, доцента,
доцента кафедри іноземних мов за професійним спрямуванням

Давиденко Вікторії Іванівни,

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Лемещенко-Лагоди Вікторії Володимирівни
на тему «Лексикографічні традиції фіксації національно-маркованих
одиниць у гельській та шотландській Скотс міноритарних мовах і
британському варіанті англійської мови»,
поданої на здобуття ступеня вищої освіти
доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія

Дисертація виконана в рамках лексикографічних студій, її метою є визначення лексикографічних традицій фіксації національно-маркованих одиниць у гельській та шотландській Скотс міноритарних мовах через їх зіставлення за посередництвом британського варіанта англійської мови. Фактичну базу дослідження становлять 6563 вживання національно-маркованої лексики з 9 (дев'яти) лексикографічних джерел: 1244 – у гельській мові (4 (чотири) словники), 5319 – у шотландській мові Скотс (5 (п'ять) словників).

Наукова новизна роботи полягає у дослідженні лексикографічних традицій фіксації національно-маркованих одиниць у словниках шотландських гельської та Скотс міноритарних мовах та британському варіанті англійської мови. Зокрема, дисертанткою було запропоновано власну періодизацію становлення шотландської лексикографії; представлено результати вивчення мегаструктури і макроструктури словникових видань шотландськими гельською та Скотс мовами; виділено пріоритетний набір компонентів мікроструктури та лексикографічних параметрів словникової статті національно-маркованої одиниці; розроблено авторську тематичну класифікацію національно-маркованих одиниць (6 класів і 18 підкласів).

Мета і завдання дослідження, сформульовані авторкою, є вагомими з наукового погляду, а їхній послідовний аналіз дає змогу повно і всебічно висвітлити обрану тему. Крім того, аналіз наукової літератури, присвяченої дослідженню параметрів та критеріїв фіксації національно-маркованих одиниць у словниках, демонструє відсутність усталеної наукової думки щодо їх особливостей у сучасному мовознавстві.

У полі уваги дисертантки перебуває узагальнення та тлумачення понять «нація», «культура», «національно-культурна ідентичність», «національно-марковані одиниці», вивчення лексикографічних особливостей організації словників міноритарних мов Шотландії на мега-, макро- і мікроструктурному рівнях, що дозволило залучити напрацювання у сфері філософії, культурології, етнології, у тому числі праці зарубіжних науковців (107 позицій іноземними мовами з 172 у списку використаної літератури), а також виокремлення на принципах лінгво- та антропоцентризму з подальшим узагальненням переліків компонентів макро- і мікроструктури словників.

До переваг дисертації відносяться: 1) чітка, логічна структура й цілісність: так, наприклад, у роботі вивчення мовного матеріалу враховує історичний розвиток, становлення і соціолінгвістичні статуси Шотландської гельської мови, Шотландської мови Скотс і Шотландської стандартної англійської мови як мови-посередника (Розділ 1); 2) наявність рисунків і таблиць, що розширюють і структурують викладену в тексті інформацію, а також поглиблюють аналіз предмета дослідження; 3) здійснення вперше у вітчизняній науковій практиці комплексного зіставного аналізу традицій фіксації національно-маркованих одиниць у словниках гельської, шотландської Скотс міноритарних мов і британському варіанті англійської мови; 4) методологічна база дослідження, яка включає загальні й лінгвістичні методи дослідження, методи лексикографічного та критичного аналізу, методику аналізу

словникових дефініцій (Розділ 2); 5) теоретичне обґрунтування висновків авторки із врахуванням концепцій, дефініцій і тверджень відомих науковців; 6) представлення перспектив дослідження, що має на меті залучити інші міноритарні мови (баскську, валлійську, каталонську) з метою ідентифікації лексикографічних традицій фіксації національно-маркованих одиниць та виявлення специфічних параметрів, характерних для мов меншості, що відображають національну культуру та сприяють формуванню національної ідентичності тощо.

Список публікацій авторки з досліджуваної проблеми (17), презентація основних положень роботи у доповідях на конференціях (13) засвідчують достатню апробацію основних положень дисертації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їх використання для вирішення проблемних питань з теоретичної і прикладної лексикографії, перекладної лексикографії, соціолінгвістики, лінгвокультурології та лінгвокраїнознавства.

Відзначаючи актуальність і перспективність дослідження п. Вікторії, вважаємо за доцільне висловити такі міркування та рекомендації:

1) дисертантка у Розділі 5 «Тематична класифікація національно-маркованих одиниць (на матеріалі британського варіанта англійської мови як мови-посередника у словниках шотландських гельської мови та мови Скотс)» зазначає, що класифікація національно-маркованих одиниць, укладена за тематичним принципом, ґрунтується на специфічному розумінні власне терміну «національно-марковані одиниці», опрацьованому у Розділі 1, тож, на наш розгляд, доцільно було б уточнити критерії, покладені в авторську класифікацію національно-маркованих одиниць;

2) висновки до розділів і загальні висновки варто було б скоротити, зосередившись виключно на фактичних здобутках, отриманих у кожному конкретному розділі;

3) незважаючи на високий рівень технічного оформлення роботи, трапляються поодинокі граматичні, стилістичні неточності та друкарські помилки.

Необхідно зауважити, що зазначені побажання не знижують високий науковий рівень дисертаційного дослідження Лемещенко-Лагоди Вікторії Володимирівни та не впливають на загальне позитивне оцінювання роботи.

Отже, є всі підстави вважати, що дисертаційна праця Лемещенко-Лагоди Вікторії «Лексикографічні традиції фіксації національно-маркованих одиниць у гельській та шотландській Скотс міноритарних мовах і британському варіанті англійської мови» є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам, що висувають до таких робіт, і може бути рекомендоване до розгляду в спеціалізованій вченій раді.

РЕЦЕНЗЕНТ:

**кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри
за професійним спрямуванням**

